

УДК 616.31:356.33

Ірена ПШИК-ТИТКО

ПРОЕКТ «САНАЦІЯ» – СТОМАТОЛОГІЧНА ДОПОМОГА МОБІЛІЗОВАНИМ ЗАХИСНИКАМ

*Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького
Львів, Україна, irena.pshyk@gmail.com*

Півтора року тому силами небайдужих лікарів-стоматологів Львівщини започатковано реалізацію благодійного проекту «Санација». На Яворівському полігоні створено волонтерський стоматологічний кабінет, де допомогу висококваліфікованих стоматологів отримують українські мобілізовані бійці Збройних Сил і Національної гвардії у період їхньої підготовки до відправки в зону АТО. Лікарі-волонтери Приїжджають на чергування за вахтовим методом. До проекту долучилися Асоціація стоматологів України та Міністерство оборони України, небайдужі стоматологи, які, не шкодуючи власного часу та коштів, щодня працюють на полігоні. Проект швидко набув розголосу, а волонтерам, які виявили бажання долучитися до нього, доводилося чекати своєї черги кілька тижнів. За перші дев'ять місяців втілення проекту в життя через руки лікарів-волонтерів “пройшло” близько 10 000 воїнів. Проект охопив 16 полігонів по всій державі. Мобільні стоматологічні кабінети також курсують зоною АТО.

Ключові слова: *стоматологічне волонтерство, ускладнення карієсу, зона АТО, мобілізовані бійці.*

Irena PSHYK-TITKO

«THE SANATSIYA PROJECT — DENTAL CARE FOR ENLISTED SOLDIERS»

*Danylo Halytsky Lviv National Medical University
Lviv, Ukraine, irena.pshyk@gmail.com*

A year and a half ago, the Sanatsiya charity project was created with the efforts of concerned dentists. A volunteer dentist's office was established at the Yavoriv'sk polygon, where dentists provide expert care to enlisted soldiers on a shift basis. The project has been joined by the Ukrainian Dental Association and the Ukrainian Defense Ministry, as well as volunteer dentists who work at the

polygon on a daily basis, sparing no time or cost. Since its inception, the project has extended to 16 polygons across the country, where assistance is provided to ATO combatants on a volunteer basis.

Key words: *dental care, decay complication, volunteering, mobilization, ATO combatants,*

Два попередні роки зробили нас іншими. Ми всі намагалися повернутися обличчям одне до одного, намагалися допомогти своїй країні не втратити своє, вчилися гуртуватися. Кожен обрав свій шлях до цього: хтось став перед ворогом на полі бою, хтось допомагає працею чи коштами. Усім нам відомо, якої ваги внесок у спільну боротьбу зробили і роблять волонтери.

У квітні 2015 р. на Яворівському полігоні в центральному містечку силами волонтерів-стоматологів було започатковано реалізацію благодійного проекту «Санація». «Санація» – це спільна ініціатива небайдужих стоматологів, Асоціації стоматологів України та Міністерства оборони України. Метою проекту була стоматологічна допомога мобілізованим воїнам, що готувались у зону АТО захищати нашу державу. Керівником проекту є лікар-стоматолог Марта Дацко.

Завдяки зусиллям і коштам стоматологів, стоматологічних фірм, а також небайдужих людей у Центральному містечку Яворівського полігону з'явився стоматологічний кабінет. Спершу в ньому було лише дві стоматологічні установки, а згодом встановили третю, обладнали усім необхідним. Небайдужі стоматологи та асистенти щодня за вахтовим методом приїжджали лікувати мобілізованих захисників. Проект швидко набув розголосу, волонтери лікарі записувалися у чергу за кілька тижнів наперед. За перші дев'ять місяців функціонування кабінету через руки лікарів-волонтерів пройшло близько 10 000 воїнів.

Весь процес комплектації бригад лікарів, обладнання та витратних матеріалівна місці самовіддано коригувала лікар-інтерн Анна Криворучко. Бригади склалися з трьох лікарів-стоматологів (хірург і два терапевти), а також двох-трьох асистентів.

Стоматологи одразу з'ясували, що роботи вистачить усім, оскільки багато хто з мобілізованих уперше вжитті потрапив на візит до стоматолога саме на полігоні. Робота в кабінеті розпочиналася о восьмій ранку і часто закінчувалася близько півночі.

Серед найпоширеніших патологій – ускладнення карієсу, хронічні пульпіти, верхівкові періодонтити, із загостренням (аж до періоститів), патологія пародонту, а саме хронічні генералізовані пародонти ти. Враховуючи особливості цих патологій, кількість потенційних пацієнтів та їхню обмеженість у часі, клінічний прийом довелося організовувати дуже інтенсивно, надаючи за один візит пацієнтові по комплексі послуг (глибока гігієна ротової порожнини, кілька реставрацій в одному сегменті, ендодонтичне втручання, і, за потреби, екстракція в цьому ж сегменті).

«Санація» за кілька місяців поширилася Україною, волонтерські стоматологічні кабінети були створені на 16 полігонах, де допомогу отримали тисячі мобілізованих. Мобільні стоматологічні кабінети курсують зоною АТО.

У жовтні 2015 р. за ініціативи дитячого лікаря-невролога Мар'яни Возниці відбувся благодійний мистецький аукціон «Мистецтво допомоги». Особливістю аукціону було те, що усі виставлені на ньому лоти були скринями від набойів, які найвідоміші львівські митці перетворили на витвори мистецтва. Результат аукціону перевершив усі очікування, а зібрані кошти було передано на проект «Санація».

Наприкінці року проект на Яворівському полігоні призупинив роботу, оскільки нової хвилі мобілізації не було, проте на інших полігонах волонтери «Санації» успішно продовжували надавати допомогу захисникам. Самовіддано лікарі-стоматологи у межах проекту працюють і в зоні АТО. Навесні Воїни знову повертаються на навчання і кабінет на Яворівському полігоні відновив роботу. Роботи стоматологам вистачає.

Коли будемо єдині, коли кожен зробить крок уперед, тримаючи за руку брата, тоді переможемо ворога.

Стаття надійшла 20. 05. 2016 р.
Після доопрацювання 24. 06. 2016 р.
Прийнята до друку 20. 07. 2016 р.